

sobni možje prav pridno to dozdej prazno ledino obdelovati začeli.

Hvale vredno je, da je ljubljanska kmetijska družba rožnika meseca lanskega leta sklenila, bolj pečati se z gozdnimi rečmi, zaradi tega pa se nadjam, da se bode tudi od te družbe to moje delo blagovoljno sprejelo, ter milostno presojevalo“.

Gospodarske novice.

Kako se dobrota pšenice iz zrnja njenega spoznava.

Časnik „Oekon. Fortschr.“ o tej zadevi zanimive reči pripoveduje, iz katerih povzamemo sledeče:

Vsak gospodar ali trgovec, ki pšenico prodaja ali kupuje, bi pač že po vnanji podobi zrna pšeničnega rad spoznal dobroto njeno. Večkrat se je tedaj že vprašalo: ali dobrota pšenice, to je, kemična sestava zrnja je v kaki zvezi z vnanjo podobo? — Na to vprašanje dozdej še nismo dobili pravega odgovora.

Zdaj pa je Wolfenstein po mnogih preiskavah iznajdel, da pšenica je bolj ali manj dobra, če ima več ali manj močca (štirke) v sebi, da pa dobrota pšenice se ne more ceniti po tem, ali je bolj ali manj težka.

Zato so Wolfensteinu veliko bolj važna vnanja znamenja, to je, oblika, barva in velikost zrna, kakor pa teža njena.

Po vseh svojih skušnjah je tedaj Wolfenstein prišel do tega:

1. Oblika (podoba) zrna je najmenitnejše znamenje dobrote pšenične, to je tega, da ima veliko močca (štirke) v sebi; zato je po njegovih skušnjah tista pšenica najboljša, ki ima jajčjo podobo, taka pšenica ima v 100 delih čez 69 delov (odstotkov) močca v sebi; — nasproti jih ima okrogla pšenica le okoli 63, in okroglo-podolgasta ima okoli 65 odstotkov.

2. Zraven podobe je barva važna; čem bolj je rumena kakor vosek, tem boljša je; — belorumeni ima le 63 do 64 odstotkov, rumeno-siva 65 do 66 odstotkov.

3. Za tem pa je debelost ali drobnost zrna važno znamenje; čem debelejša je pšenica, tem boljša je; drobna pšenica je manj vredna.

Se vé, da še več skušinj mora to znajdbo potrditi. Če pa jo potrdijo, bilo bi to veliko vredno za presojo dobrega semena in za kupčijo.

Politične stvari.

Beseda o delegacijah.

Razprave delegacij se bližajo h koncu. Tudi nam niso nikoli bile v srce vraščene. Čujmo, kaj „Reform“ o njih pravi. „V delegacijah — tako piše v 32. zvezku — se prav očitno kaže prečudno (kuriozno) bistvo dualizma. V dvorani ogerske delegacije deluja Ogerska-Avstrija, v dvorani dunajskega državnega zbora pa Avstrija-Ogerska. V uni dvorani mora državni kancelar biti ogersko-avstrijski, v tej pa avstrijsko-ogerski. Ali tudi še to dvojstvo ne zadostuje. Ogerska-Avstrija še komaj po imenu dá veljati Avstrijo. Ni ga ne enega Magjara, ki bi rekel: „jaz sem ogersk Avstrijan“, ali celó „jaz sem avstrijsk Magjar“. Avstrijski državni kancelar mora tedaj v ogerski delegaciji z dušo in telesom biti Magjar. Ta magjarska delegacija pa noče nič vedeti niti od Avstrije sploh, niti od nemštva in slovanstva; državni kancelar se tedaj mora varovati, da mu nikoli ne uide beseda, da Avstrijo v obče zastopa ali da zastopa nemške in slovanske Avstrijane. V de-

legaciji državnega zbora dunajskega je sicer Avstrija priznana, in tu se grof Beust sme obnašati kot Avstrijan; ali še ta delegacijska Avstrija ni enojna, ampak komplicirana. Nemški Avstrijanci hočejo pred vsem nemci biti, Poljaki pa hočejo biti poljski Avstrijani. Tukaj tedaj mora grof Beust ob enem biti nemško-avstrijski in poljsko-avstrijski državni kancelar, ne gledé še na druge pričujoče in nepričujoče Slované in Italijane.

Na kratko rečeno: avstrijski državni kancelar moral bi biti prav političen in národen kaméleon. Grof Beust si sicer na vse kriplje prizadeva to težavno rôlo igrati; da pa nikomur ne vstreza, to mora zdaj že vedeti sam.

Vtisek tedaj, kterega delegacijske razprave delajo na vnanje države, mora tedaj jako neugoden biti. Škodljiv je pa še posebno zato, ker se pruskemu Bismarku s tem prav na ljubo dela. Dá! grof Bismark si lahko vesel roke mane ter pravi: „seme, ki sem ga sejal, plodno klije; ta Ogerska-Avstrija ne more obstati!“ Mi za našo stran vendar še upamo, da ta prav pruska domišlija bode na sramoti ostala; za pričujoči hip pa ima Bismark prav. Kdor delegacijske obravnave marljivo bere, prisiljen je reči: to ne more tako obstati; te razprave peljejo v razpad.

Mi tedaj pravimo: Obojne delegacije ste nasprotovale državnemu kancelarju tako, kakor da bi bile hotele dokazati, da Avstrija ne more se vzdržati. Če Magjari le samo sebe vidijo in jim ni mar za skupno avstrijsko politiko, pa tudi za narodne pravice vseh družih narodov ne, tedaj delajo na to, da Avstrija ne bi obstala. Če Poljaki le Magjarom hočejo vse privoščiti, kar so zgrabili in še več, poleg tega pa jim ni mar za avstrijske Nemce in druge Slované, tedaj tudi oni delajo tako, da Avstrija ne bi obstala. Če naposled nemški Avstrijanci le samo priznavajo samostojnost Magjarov in bi le samo Poljakom še kaj privoščili, vse druge narode pa si hočejo podvreči in trdovratno svojo trobijo: „da Avstrija je nemška dežela in mora kot taka tudi zoper voljo nenemških narodov z Nemčijo v zvezo priti“, tedaj tudi nemški Avstrijanci delajo na to, da Avstrija ne bi obstala.

Z veliko žalostjo moramo tedaj gledati nesrečno neumnost, nesvobodno, nepravično in silno oholost, da dva naroda, ki sama po sebi, pa tudi skupaj šteta sta le manjšina avstrijske države, se tako obnašata, kakor da bi v Avstriji le za to šlo, da bi Nemeec in Magjar bila gospoda, vsi drugi narodi pa, ki so večina Avstrije, bi morali zadovoljni biti z drobtinicami, ki padajo z mize unih dveh narodov. To ne more biti; iz sedanjega političnega kaosa se mora roditi red, pravica, sprava vseh narodov, in to se lahko zgodi v federalizmu, ki je izveličavna sveta alijancija narodov avstrijskih!“

Národne stvari.

Kaj je slovenskim županom potreba.

Iz Dolenskega. M. J. ....

Ni ga menda človeka na zemlji, da ne bi potreboval nauka, in to tem več, čem več ima gospodarskih opravkov oskrbovati. Toraj ne bilo bi od več, ampak živa potreba je, da bi se osnoval „županijsk časnik“ v slovenskem jeziku, kateri bi županom vse pravil, česar jim je vedeti potreba. Res je, da taka knjižica je že zagledala beli dan; al ona ne zadostuje sedanjemu času in opravljanju županijskim. Nekteri bi morebiti še dobro županovali, pa kako, ker poduka ima premalo, zato pa tudi ni trdnega značaja, da ga vsak vetriček, če le enmalo „od zgoraj“ zapiha, lahko zmaja. Spet drugi se